

Vyšetření svalové síly – úvod do svalového testu

Pro hodnocení svalové síly se v klinické praxi nejčastěji používá svalový test. V ČR je nejrozšířenější **funkční svalový test dle Jandy**. V zahraničí je často využíváno testování svalové síly dle Kendalla a kol.

Poprvé začal manuální metody pro zjištění svalové síly využívat dr. R. W. Lovett ve 40. letech 20. století.

Vyšetření svalové síly je analytická metoda ke stanovení svalové síly jednotlivých svalových skupin. Základním principem svalového testu je hodnocení schopnosti pacienta překonat odpor pohybového segmentu proti gravitaci. Důležitý je fakt, že by terapeuta neměla zajímat pouze svalová síla a pohyb z hlediska kvantity (zda pohyb testovaný provede v celém rozsahu pohybu), ale také z pohledu kvality provedení daného pohybu (jak jej testovaný provádí). Je nutné posoudit i způsob provedení pohybu, koordinaci mezi svalovými skupinami, které se na dané pohybu podílejí.

Je třeba si uvědomit, že jednotlivé pohyby neprovádí pouze jeden hlavní sval, ale pro provedení pohybu je nezbytná automatická aktivita ve svalech značně vzdálených. Ve vztahu k určitému pohybu tedy rozeznáváme svaly **hlavní (agonisté)**, svaly **pomocné (synergisté)**, **antagonistické svalové skupiny, stabilizační a neutralizační** svaly.

Svalový test je tedy pomocná vyšetřovací metoda ve fyzioterapii, která informuje o síle jednotlivých svalových skupin tvořící funkční jednotku, pomáhá při určení rozsahu a lokalizace léze motorických periferních nervů a stanovení postupu regenerace, pomáhá při analýze jednoduchých hybných stereotypů. Není ovšem vhodnou metodou pro hodnocení rozsahu postižení při centrální (spastické) obrně ani pro vyšetření primárních svalových onemocnění (myopatií). Hlavní indikací k provedení svalového testu je tedy postižení periferního neuronu jakékoli etiologie.

Provedení svalového testu by nemělo být provázeno bolestí, která by mohla způsobit omezení rozsahu pohybu. Plný pasivní rozsah pohybu v kloubu je nezbytnou podmínkou pro správné testování.

Funkční svalový test dle Jandy hodnotí svalovou sílu svalstva trupu (krk, trup, pánev), končetin, mimických a žvýkacích svalů do šesti stupňů (0-5).

Funkční testy využitelné pro hodnocení svalové síly:

Pro hodnocení svalové síly lze využít i tzv. funkčních testů. Na rozdíl od svalového testu netestujeme jednotlivé svalové skupiny, ale vyšetřujeme dovednosti potřebné pro běžné denní činnosti jako samostatnost při oblékání, příjmu potravy, osobní hygieně, lokomoci, přesunech atd.

Mezi nejčastěji užívané testy patří Barthel Index (BI) nebo Functional Independence Measure (FIM), které se používají pro hodnocení funkční zdatnosti a míry soběstačnosti, např. u pacientů po CMP.

Barthelův test základních všedních činností.

činnost	provedení činnosti	bodové skóre	datum hodnocení	
			při přijetí	při propuštění
1. najedení , napítí	samostatně bez pomoci	10		
	s pomocí	5		
	neprovede	0		
2. oblékání	samostatně bez pomoci	10		
	s pomocí	5		
	neprovede	0		
3. koupání	samostatně bez pomoci	10		
	s pomocí	5		
	neprovede	0		
4. osobní hygiena	samostatně nebo s pomocí	5		
	neprovede	0		
5. kontinence moči	plně kontinentní	10		
	občas inkontinentní	5		
	inkontinentní	0		
6. kontinence stolice	plně kontinentní	10		
	občas inkontinentní	5		
	inkontinentní	0		
7. použití WC	samostatně bez pomoci	10		
	s pomocí	5		
	neprovede	0		
8. přesun na lůžko - židli	samostatně bez pomoci	15		
	s malou pomocí	10		
	vydrží sedět	5		
9. chůze po rovině	samostatně nad 50 m	15		
	s pomocí 50 m	10		
	na vozíku 50 m	5		
	neprovede	0		
10. chůze po schodech	samostatně bez pomoci	10		
	s pomocí	5		
	neprovede	0		
celkové hodnocení				

Hodnocení stupně závislosti v základních všedních činnostech.

<u>0 - 40 bodů</u>	vysoký stupeň závislosti
<u>45 - 60 bodů</u>	střední stupeň závislosti
<u>65 - 95 bodů</u>	lehký stupeň závislosti
<u>100 bodů</u>	nezávislý